

Göran Medén-Britth, peppar pressade privatpraktiker

”Vi måste ut ur kulissen och in i strålkastarljuset”

– Nu är det dags för oss att kliva ut ur kulissen. Vi måste ta steget in i strålkastarljuset och visa oss ordentligt.

Orden kommer från Göran Medén-Britth, ordförande för privatläkarna.

För att bli mer synliga ordnar privatläkarna den 16 maj tillsammans med de privatpraktiserande sjukgymnasterna, som har likartade problem, en informationsdag på flera håll runt om i landet:

Patienter, politiker, huvudmän, offentliganställda läkare och annan sjukvårdspersonal bjuds in till öppet hus på privatmottagningar för att titta närmare på verksamheten. Och i t ex Göteborg ordnas en paneldebatt om privatpraktikernas villkor, bl a med deltagande av politiker.

Känner sig hotade

Innan dess, 7–9 maj, ska privatläkarna ha ett utbildnings- och fullmäktigemöte i Norrköping. De håller mötet med ett stort mörkt moln hängande över sig.

– Ja, visst känner vi oss hotade, konstaterar Göran Medén-Britth och syftar på ett förslag från Delegationen för samverkan mellan privat och offentlig vård om att slopa den nationella läkarevårdstaxan – ett förslag som remissbehandlas nu och som troligen hamnar på Riksdagens bord i höst.

Ett förslag som han, som Läkarförbundets representant i utredningen, tillsammans med sjukgymnasternas ordförande Åsa Holmstrand tog avstånd ifrån.

»Väldigt stor besvikelse»

Han känner »en väldigt stor besvikelse» över förslaget och befarar att utan det riktmärke som taxan utgör så kan den privata vården inte locka till sig nya läkare.

Inte heller tror han att dagens privatpraktiker, med några få undantag, kan överleva om taxan försvinner. Han litar nämligen inte på att de lokala sjukvårdshuvudmännen kommer att försvara det privata alternativet – de kommer att satsa resurserna på »den egna, offentliga vården».

Han har bl a hävdad att »taxans bibehållande är en förutsättning för att rimliga villkor tillförsäkras den privata vår-

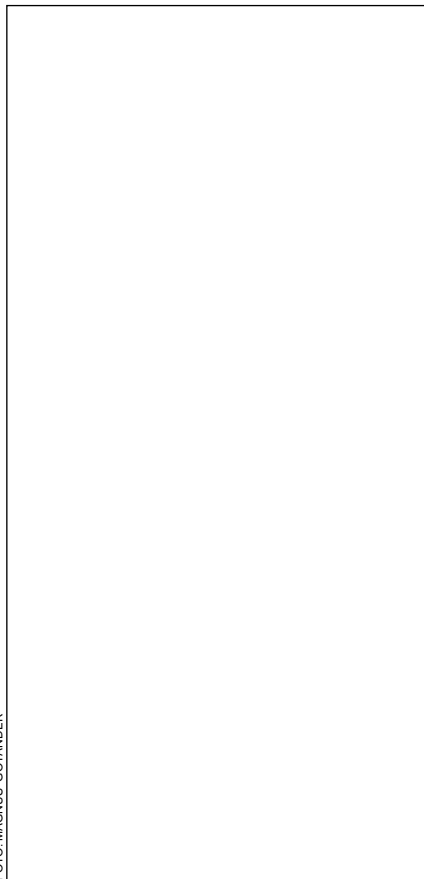

FOTO: MAGNUS GOTANDER

Det är hit in i strålkastarljuset som Göran Medén-Britth vill att privatläkarna ska flytta sig för att bli synliga.

den samt för att garantera dess framtida rättssäkerhet». (Vi berättade om Samverkansdelegationens förslag i Läkartidningen nr 51/52 1997).

Nytt recept ska göra vården friskare

Som utgångspunkt för mötet i Norrköping finns bland annat ett nytt recept framtaget av privatpraktikernas styrelse – ett recept som ska göra vården friskare och ge den ny kraft.

Det kallas vårLÖKen. Det är ju vår och de tre bärande titlarna är Ledningsreform, Öppenvårdssatsning samt Kvalitetsstyrning.

– Huvudsyftet med receptet är att integrera sjukvården i privat och offentlig regi, berättar Göran Medén-Britth.

Han återkommer flera gånger under intervjun till hur viktigt det är att den offentliga och privata vården samarbetar. Och han beklagar de motsättningar som

finns mellan läkare i privat respektive offentlig vård, motsättningar som bygger på fördomar, hävdar han och exemplifierar:

Privatläkarna säger: Vi jobbar häcken av oss. OK, vi måste göra det för annars lönar sig inte vår verksamhet. Vi tar ut låga löner.

Och så är det, säger Göran Medén-Britth, med några få undantag som det skrivs om i pressen.

De offentliganställda doktorerna däremot, tror privatläkarna, har en verkningsgrad som är sämre än en ångmaskins, 43 procent. Och i offentligvården sitter man bara och dricker kaffe.

– Det här är fel förstås. Verkligheten är att dessa doktorer drar ett mycket tungt lass. De har ofta ett helvete med sina jourer, överbeläggningar och annat. Vi måste stötta dem.

Plockar bara russen ur kakan

De offentliganställda läkarna å sin sida, hävdar han, sitter på sin kant och säger:

Ni privatläkare åker bara omkring i era hemska Jaguarer och BMWar och är ute och spelar golf på konferenshotell, det vill säga plockar bara russen ur kakan.

– Det här är förstås också fel, säger han och påminner om att även privatpraktikerna är offentligt finansierade och att även de har drabbats av nedskärningarna i vården.

– Den här typen av fördomar måste vi arbeta på att få bort, poängterar han. Vi och de offentliganställda doktorerna måste kunna titta varann i ögonen och säga att »nu ska vi bota patienter».

»Ledarskapet behöver förbättras»

En av hörnpelarna i privatläkarnas sjukvårdsrecept gäller alltså att förbättra ledarskapet, som är ett problem i dagens sjukvård, hävdar Göran Medén-Britth.

– Orsaken är att det inte har funnits några morötter när det gällt att bli klinik- eller verksamhetschef. Förhållandena har varit usla såväl löne- som arbetsmässigt. Om man tagit ett chefsjobb har man också i stor utsträckning kommit bort från själva sjukvården på ett tråkigt sätt, menar han.

Det behövs också utbildning i ledar-

Det finns en rad fördomar mellan privatläkarna och de offentliganställda doktorerna, fördomar som vi måste få bort. Över huvud taget är det viktigt att samarbetet mellan privat och offentlig vård fungerar bra, menar Göran Medén-Britth.

skap, någon riktigt bra sådan har det inte funnits.

»Öppenvården måste byggas ut»

– Det har pratats mycket om att satsa massor av pengar på öppenvården. Men det blir ju inte så för man måste först stoppa igen de svarta hålen i slutenvården i stället, säger Göran Medén-Britth.

– Därför blir det fortsatt så att det handlar om öppen specialistvård på sjukhusnivå, vilket förtar kapacitet och kraft hos doktorerna där och dessa kan då inte ägna sig åt det de ska. Vi måste få ut patienterna i öppen specialistvård, vi måste skapa vårdkedjor, vi måste hjälpa primärvården att avlasta sjukhusen. Den öppna specialistvården, den offentliga och den privata, måste byggas ut.

Kvaliteten i högsätet

I allt större utsträckning satsar nu privata läkare på kvalitetssäkring. Det är Storstockholms privatläkarförening som tagit fram ett program. Omkring 500 av privatläkarna, vilket motsvarar runt en tredjedel av de fulltidsarbetande privatpraktikerna, har anslutit sig till det.

– Vi har fått ett väldigt fint gensvar från såväl Socialstyrelsen som landstingshåll. Det är vettigt med ett sådant program för att kunna få etableringstillstånd alternativt vårdavtal, menar Göran Medén-Britth. Jag menar,

köpa grisen i säcken, ja det gör Galenskaparna.

Han understryker att privatpraktikerna måste öppna sina mottagningar för insyn och visa kvalitet.

– Om man nu ska säga något styggt så är det väl att Socialstyrelsen inte har kommit någon vart när det gäller kvalitetssäkring av den offentliga öppna specialistvården. Där ligger man hästlängder efter oss. Men jag vet ju att man inom t ex Göteborgs sjukvård försöker få fram kvalitetssäkringsprogram. Och vi delar gärna med oss av den information vi har till offentligvården – vi måste ju samarbeta.

Han understryker att både för hans egen del och på andra mottagningar är en effekt av kvalitetssäkringsarbetet väldigt påtaglig:

Hemmablindheten försvinner. Plötsligt ställs man t ex inför frågan om vem som är ansvarig för den medicinska tekniken, vem är ansvarig för apparaterna? Reaktionen blir: Ja, visst ja. Och så skapar man positioner och funktioner som på olika sätt bidrar till att göra vården säkrare.

»Ett besök för mycket»

Även på andra områden anser Göran Medén-Britth att privatvården kan lära ut en hel del. Ett exempel gäller tillgängligheten – patienterna har ofta svårt att komma åt doktorn i den offentliga vården.

– Väldigt många med en knöl i skin-

net eller ett födelsemärke berättar att de fått tid på lasarettet efter två till tre veckor. När de sen kommer dit tittar man på dem och konstaterar att »det här ska vi skära bort, du får en tid om tre veckor».

– Då blir det genast ett besök för mycket, menar han och påstår att inom privatvården gör man ett sådant ingrepp direkt vid patientens första besök. Det här är viktigt eftersom det bidrar till att skapa en billigare sjukvård.

Administrationn bara växte och växte

Privatläkare har han varit sedan 1983. Att han valde den vägen berodde bland annat på att han som överläkare på Sundsvalls lasarett drabbades av att inte få de resurser han bedömde som nödvändiga för en bra vård samtidigt som administrationen bara växte och växte.

– Jag tyckte det var bättre att ha möjlighet att styra mer själv.

Han är kirurg och finns, tillsammans med tio andra läkare, på Järnhälsan i Göteborg. På frågan om han själv också har järnhälsa svarar han skrattande »givetvis».

Dygnet alla timmar går nästan helt åt till arbete och uppdraget som ordförande för Privatläkarföreningen. Men sommartid, när facket inte kräver lika mycket, hinner han med sin hobby, att spela golf, och att träffa familjen i större utsträckning.

Tom Ahlgren